

Ελέα

- ◉ Σύμφωνα με ιστορικές έρευνες, το 350π.Χ. ιδρύθηκε η πρώτη πρωτεύουσα της Θεσπρωτίας, που δεν είναι άλλη πέρα από την Αρχαία Ελέα.
- ◉ Βρίσκεται στο χωριό **Χρυσαιγή** (μεταξύ της **Παραμυθιάς** και του **Νεκρομαντείου** του **Αχέροντα**), κατοικήθηκε από το φύλο των Ελεατών Θεσπρωτών και η ιστορία της είναι αναμφισβήτητα μεγάλη. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, που ένας από τους σημαντικότερους αρχαίους συγγραφείς, ο **Θουκυδίδης**, κάνει αναφορά για την ταυτότητα των **Ελεατών**. Οι ίδιοι διάλεξαν συνειδητά τέτοια γεωγραφική θέση για τον οικισμό τους, που από τη μία μπορούσαν να έχουν τον έλεγχο της περιοχής και από την άλλη μπορούσαν, μέσω του ποταμού **Κωκυτού**, να ποτίζουν τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις τους. Σήμερα, υπάρχει ακόμα ένα μεγάλο μέρος του τοίχους της πόλης, αλλά και ερείπια τόσο ιδιωτικών όσο και δημοσίων κτιρίων. Επίσης, μέσω ανασκαφών έχουν αποκαλυφθεί αποθηκευτικοί χώροι, μια στοά, ένας μικρός ναός κ.τ.λ., ενώ πολλά κινητά ευρήματα έχουν μεταφερθεί στο Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο **Ηγουμενίτσας**. Χωρίς αμφισβήτηση πρόκειται για μια εξαιρετική και πανέμορφη τοποθεσία με ανεκτίμητα ευρήματα. Ο αρχαιολογικός χώρος είναι τον τελευταίο χρόνο προσιτός και επισκέψιμος για το κοινό.

Το κάστρο της αρχαίας Ελέας

Στην Χρυσαιγή σώζεται το δεύτερο κάστρο της Παραμυθιάς, το κάστρο της αρχαίας Ελέας. Η ιστορία τεραστία, και σήμερα, σώζεται το μεγαλύτερο μέρος του τοίχους. Πρόκειται για το σημαντικότερο οικισμό στην Ελεάτιδα, την περιοχή δηλαδή μεταξύ Νεκρομαντείου και Παραμυθιάς, όπου κατοικούσε το φύλο των Ελεατών Θεσπρωτών. Ιδρύθηκε περίπου το 350 π.Χ. Υπήρξε πρωτεύουσα της Θεσπρωτίας και έδρα του Κοινού των Θεσπρωτών. Στον 4ον αι. π.Χ. τοποθετείται και η ίδρυση των πρώτων οικισμών μεγέθους μιας πραγματικής πόλης.

Γύρω στο **350 π.Χ.** χρονολογούνται τα χάλκινα νομίσματα που άρχισαν να εκδίδουν οι **Ελεαίοι** ή **Ελεάτες**, το θεσπρωτικό φύλο που με κέντρο την **Ελέα** κατείχε τις εύφορες κοιλάδες του Αχέροντα και του **Κωκυτού** μέχρι το **Νεκρομαντείο** και τον όρμο της **Αμμουδιάς** (ο «**Ελέας Λιμήν**» των αρχαίων συγγραφέων και γεωγράφων).

Η Ελέα έχει ταυτιστεί με τον οχυρωμένο οικισμό στα ανατολικά του χωριού Χρυσαιγή, 5 χιλ. ΝΑ της Παραμυθιάς. Απετέλεσε πρώτη πρωτεύουσα της αρχαίας Θεσπρωτίας και έδρα του φύλου των Ελεατών Θεσπρωτών.

- Σε ιδιαίτερα καλή κατάσταση έχει διατηρηθεί η οχύρωση της ΒΑ και Α πλευράς του αρχαίου οικισμού, όπου το πάχος της ξεπερνά τα 3,5 μ. ενώ το σωζόμενο ύψος της τα 7 μ. Η κατασκευή του τείχους και της πύλης στις πλευρές αυτές είναι μνημειακή. Στο εσωτερικό διατηρούνται λείψανα οικιών, δημοσίων οικοδομημάτων στοών, αγοράς και θεάτρου. Στην περιοχή βρέθηκαν νομίσματα και επιγραφές που χρονολογούνται από τον 4ο π.Χ. αιώνα. Βρίσκεται σε ανηφορικό και ευρύχωρο επίπεδο, εμβαδού 105 στρεμμάτων, στην κορυφή ενός πρόβουνου του Κορίλα, σε υψόμετρο 460-525 μ.

Ο πληθυσμός του εντός των τειχών οικισμού -γιατί την ελληνιστική περίοδο ο οικισμός αναπτύχθηκε και εκτός των τειχών- ανερχόταν σε **3.000** κατοίκους. Κατασκευή τείχους και πύλης στη ΒΑ/Α πλευρά είναι μνημειακή. Το πάχος του ξεπερνά τα **4,5** μ και το ύψος του τα **6** μ ακόμα και σήμερα.

- © Ο οικισμός διασχίζεται από **ΒΑ** προς **ΝΔ** από κεντρική οδική αρτηρία που πιθανόν κατέληγε στις δύο κύριες πύλες, την ανατολική και τη νοτιοδυτική.
- © Εντός των τοίχων που διατηρούνται ακόμη βρίσκονται οι οικίες των ευγενών, το ωδείο και άλλες δημόσιες, εκπαιδευτικές υπηρεσίες. Αριστερά και δεξιά βρισκόταν ορθογώνια οικοδομικά συγκροτήματα. Στα νότια της κεντρικής αρτηρίας ευρύτερος ορθογώνιος χώρος, πλαισιωμένος από την ανασκαφείσα στοά, το θέατρο και κάποια άλλα κτίρια, χρησίμευε ως πολιτική αγορά. Από το θέατρο διατηρούνται στη θέση τους λίγα εδώλια και λείψανα τοίχων της σκηνής.

© Η μεγάλη διάμετρος του κοίλου ήταν 45-50 μ, το ύψος του 8-9 μ, και η χωρητικότητά του 3-4.000 θεατές. Η ανασκαφική έρευνα στην Ελέα, που άρχισε το 1985, έχει αποκαλύψει στοά, δυτικά του θεάτρου, ημιυπόγειους αποθηκευτικούς χώρους, μικρό ναό, και δημόσιο κτίριο. Οι αρχαιολογικές μελέτες συνεχίζονται.

-
- © Ιστοσελίδα: ellas2.wordpress.com
  - © Ιστοσελίδα: www.thesprotia3d.gr
  - © Ιστοσελίδα: www.thesprotia3d.gr